

الگوی تقاضای نهاده‌های تولید و ارزیابی اثرات رفاهی افزایش قیمت کود شیمیایی با استفاده از سیستم عرضه تقریباً ایده آل (مورد مطالعه گندم کاران منطقه سیستان)

فریبا میری^۱، قاسم لیانی^۲، سید نعمت‌الله موسوی^۳

ghasem.layani.su@gmail.com

چکیده

رشد بخش کشاورزی با محدودیت‌هایی از جمله دسترسی به نهاده‌ها روبروست. افزایش نگرانی در خصوص دسترسی به آب، کیفیت آب، پایداری اکوسیستم و امنیت غذایی به‌طور خاص در مناطق خشک و نیمه‌خشک، اهمیت ارزیابی‌های کمی از امکان جانشینی نهاده‌های کشاورزی را جهت بررسی اثرات سیاست‌های کشاورزی و محیط زیستی افزایش داده است. لذا در مطالعه حاضر تلاش شده است تا با استفاده از سیستم عرضه تقریباً ایده‌آل (AISS) ضمن محاسبه حساسیت تقاضای نهاده‌ها نسبت به تغییرات قیمت، روابط جانشینی و مکملی بین نهاده‌های تولید نیز شناسایی شود. در ادامه اثرات افزایش قیمت کود شیمیایی بر میزان مصرف نهاده‌ها، میزان تولید و سود زراع مورد ارزیابی قرار گرفت که شاخصی از رفاه تولیدکننده است. کشش‌های خود قیمتی تقاضا برای تمام نهاده‌های تولید به‌جز بذر کوچک‌تر از واحد بدست آمده است که بیانگر حساسیت پایین تقاضای این نهاده‌ها نسبت به تغییر قیمت است. کشش متقاطع محاسبه‌شده به وجود رابطه ضعیف مکملی و جانشینی بین نهاده‌های تولید اشاره دارد. در نهایت افزایش قیمت کود شیمیایی تحت سه سناریوی ۲۵، ۵۰ و ۷۵ درصدی به ترتیب منجر به کاهش سود معادل ۱/۶۵ درصدی، ۳/۰۵ درصدی و ۴/۱۹ درصدی برای زارعین می‌شود که در این مطالعه شاخصی از تغییرات رفاه زارعین در نظر گرفته شد. همچنین به دلیل وجود رابطه مکملی بین نهاده کود شیمیایی و آب، در سناریو اول میزان مصرف آب معادل ۰/۲۴ درصد و در سناریوهای دوم و سوم به ترتیب معادل ۰/۴۹ درصد و ۰/۷۴ درصد کاهش یافته است که در جهت حفاظت از منابع آب می‌توان مورد توجه قرار گیرد.

طبقه بندی JEL: Q11, Q12, Q18

کلیدواژگان: گندم، سیستم عرضه تقریباً ایده آل، اثرات رفاهی، کشش قیمتی

۱ - دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه آزاد مرودشت

۲ - دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه شیراز

۳ - دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت